

Till
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31)

Föreningen Biografcentralen startade sin verksamhet 2011 och har i vårt nätverk drygt 20 av Sveriges största komplementbiografer. Biografcentralen arbetar strategiskt och praktiskt med att finna nya sätt att stärka kvalitetsfilmen genom nätverk, kompetensutveckling och internationella projekt. Biografcentralen distribuerar även barnfilmer, svensk independentfilm och internationella klassiker, samt projektleder ett digitalt filmdistributionsystem, FILMDIST, i samarbete med Folkets Bio och med stöd av Kulturbryggan.

Sammanfattning

Biografcentralen ser överlag positivt på förslaget att ersätta filmavtalet med en helstatlig filmpolitik. Dock efterlyser vi ytterligare medel samt fortsatt utredning kring dess finansiering och konsekvenserna för biografer och kvalitetsfilmen i förslaget.

Främst välkomnar vi en förflyttning av makten och en ökad öppenhet för utveckling av kulturpolitiska initiativ i och med en helstatlig filmpolitik.

Biografcentralen vill göra departementet uppmärksam på att:

- Dagens biografsituation består av ett fåtal stora kommersiella aktörer som visar mainstream film med god vinstmarginal samt flera hundra biografier på mindre orter och/eller komplementbiografier med liten eller ingen vinstmarginal. Om förslaget med höjd moms genomförs **måste mindre biografier och komplementbiografier kompenseras fullt ut**, för att behålla och utveckla nuvarande bredd av aktörer och utbud.
(11.4.2 Konsekvenser för biograferna)
- Filminstitutets biografstöd är avgörande för mindre biografier och för komplementbiografier liksom Filminstitutets filmkulturella stöd är avgörande för visningsorganisationer, distributörer och festivaler. För en stärkt filmkultur kräver båda dessa stöd ökad finansiering vilket promemorian föreslår.
(9.3.4 Spridning och 9.3.5 Filmkulturell verksamhet)
- Det krävs medvetna och långsiktiga strategiska satsningar för att vända trenden av ökad likriktning av utbudet som promemorian tar upp. Smalare film behöver ökade insatser för att nå ut och kräver ofta längre tid på repertoaren för att hitta sin publik.
(4.1.3 Visningsfönstren-Biografier)
- För smalare filmer kan ett modernt och förändrat visningsfönstersystem innebära fördelar för både producent, distributör, biograf och publik. Då flera filmer haft simultanreleaser på bio och vod/svod/tv bör Filminstitutet bidra till erfarenhetsutbyte samt utreda om och hur det påverkat biografernas och distributörens intäkter.
(4.1.3 Visningsfönstren)
- Förslaget om ett framtida filmstöd för nyetablering på mindre orter och av komplementbiografier är en avgjord viktig fråga när det kommer till kvalitetsfilm och visning. Idag vet vi att utbudet blivit mer likriktat sedan digitaliseringen och behovet av fler dukar för smalare film, särskilt i Stockholm och mellanstäder, är mycket stort.
(9.3.4 Spridning)
- Det omfattande ideella arbetet som sker hos biografier som främst är knutna till Folkets Hus och Parker, Folkets Bio, Våra Gårdar, Bygdegårdarna och inte minst i Filmstudiorörelsen är en betydande och viktig del i ett demokratiskt samhälle. Dessa biografier bidrar med kultur och upplevelser som skapar meningsfullhet och möten mellan människor, både på landsbygd och i städer. Utmaningen för många biografier som drivs i föreningsform är att både hantera föreningens arbete och samtidigt driva en professionell biografverksamhet. För att hantera detta komplexa arbete är ekonomiska stöd från kommun och stat samt råd och stöd från visningsorganisationer av avgörande betydelse.
(4.1.3 Visningsfönstren)
- En stärkt samverkan mellan nationella, regionala och kommunala stödinsatser för film gällande frågor som berör barn och unga samt visning kan säkerställa en långsiktig och stärkt lokal och nationell film- och biobransch. Regionala resurscentrum och dess konsulenter för film utgör en aktiv och viktig part och förmedlare av information och kompetens till länets/regionens biografier och skolor.
(3.4 Regional och kommunal filmpolitik)

Biografcentralen efterlyser:

- Fortsatt analys och utredning kring alternativa finansieringsvägar än den föreslagna höjda moms på biografbesöket. Filmen bör ses som en kulturform likt teater, dans och opera med bibehållen moms på 6 %. Fler aktörer som tjänar pengar på visning av film i andra fönster, t ex bredbandsbolagen, bör bidra till svensk film.
(10.3 Andra förslag till finansiering som analyserats)
- Ett nytt riktat stöd för visning av kvalitetsfilm och till komplementbiografer för stärkt mångfald av uttryck och berättelser.
- En nyanserad och modern syn på biografen som sedan digitaliseringen visar så mycket mer på vita duken än bara repertoarfilm. På grund av nuvarande filmavtal hämtar SFI genom Filmägarnas Kontrollbyrå enbart in publikstatistik på öppna visningar, vilket gör att denna statistik inte överensstämmer något vidare med verkligheten. En biografers publik kan uppgå till nästan det dubbla om live på bio, skolbio, filmstudio, filmfestivaler och andra slutna arrangemang i biosalongen räknas med. Likaså kan en film vars publik på öppna visningar vara liten i verkligheten ha nått en tiofald större publik genom skolbio, filmfestivaler och filmstudiovisningar som idag inte räknas in i den officiella statistiken, vilket inte minst slår mot barn- och ungdomsfilm och smalare film.
- En statlig utredning om hur kunskap och kännedom om film och medier för barn och unga, Medie- och informationskunnighet (MIK) kan stärkas.
- En strategi och krav på fortsatta möjliga visningar av svensk film på biografen efter att den gått ner från repertoarvisningar. Idag sparas inte Dcpér av t ex svenska barnfilmer vilket för skolbion är katastrofalt.
- Ökade satsningar kring visning av barnfilm, såväl svensk som importerad barnfilm. Idag möts barn främst av berättelser från amerikanska animerade karaktärsfilmer eller från kända barnböcker. Film som medie är både kraftfullt och ger möjligheter att visa på den värld barn lever i och påverkas av. Genom att visa film från alla delar av världen och från filmskapare som vill dela en berättelse för dess innehåll och inte för dess tänkta intäkter kan biografen och barnet mötas i bredare kontext än idag.

Vi ser fram emot...

Fortsatt diskussion och debatt kring den nystart av filmpolitiken som vi ser förslaget öppnar upp för. Vi välkomnar en ökad transparens och stärkt utveckling av branschen, inte minst de delar av branschen som är inriktad på filmkulturella frågor!

Farsta 2015-07-30

Jens Lanestrand
Verksamhetsledare ideella föreningen Biografcentralen
www.biografcentralen.se